Universal Declaration of Human Rights - Shan

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, http://www.unicode.org/udhr.

လိၵ်းပိုဆ်ၽၢဝ်, လွင်းသုဆ်,လီးၵှုဆ်း ကဆ်ၵီဝ်,တင်းလှမ်း

မိုဝ်းပီး 1948 တီ, ထိမ်,ပျ, 10 ဝင်္ဆးဆန်း မုၵ်းထုမ်းထာတ်းထိုင်းလှမ်းၾား ထတ်းဂြံတ်းပာင်ၵုမ်လှုင်တင်းလှမ်းသေ တ်ပ်းတတ်းဂုပ်းဂွင်း လိၵ်းပိုဆ်ၽာဝ်, သုဆ်,လုံးဂူဆ်း ကဆ်ဂ်ီဝ်,တင်းလုမ်း။ ဝာံးလင်ပိုဆ်ၽာဝ်,ယဝ်းဂျေး ပာင်ဂုမ်လှုင်ဆီး တိုဂ်းသူဆ်း ထိုင်းမှိုင်း လုၵ်းထုမ်း ထာတ်းထိုင်းလှမ်းၾားခင် ဂ်ူးသိုပ်,ပိုဆ်ၽာဝ်,ပဆ် ဂူဆ်းမိုင်းတင်းသီင်း လုံးဂျူးလုံးငိဆ်း ထွမ်း။ လှိုဝ်ဆီး တောကမ်,လုံးမီး လွင်းထိၵ်,ငၽ လှုထ်းထန်းထာဆံးပားမှိုင်း ထိုင်းမှိုင်း ကမ်,ဆဆ် ပိုဆ်းတီးတွဆ်းလိဆ်၊ ပိုင်ယ့်,သုတ်း တေလုံးပိုဆ်ဧၽပဆ် တီးဂျုင်းဂြံဆ်း ဧလး ဆုံး မုၵ်းထုမ်းပားပရာ့ရာရာ တေလုံးသပ်းလင်းဆေ ဈေးမာံထိုင်တီးပွင့်မဆ်း ဆံယူ,ယဝ်း။

ဗျေးဆမ်း . . .

ဂှပ်-ဂွင်းတူလ်းထိုင်တေျ, သုဆ်,လံံးသုဆ်,ပီဆ် အဆ်ဂှုဆ်းဂှုးဂေျေ့ထုဂ်,လီၸၢမ်,ပူလ်းဂှုးဂေျးဂှုးဂှုဆ်း ထွမ်းလူလ်ႈ ဂှင်,မုဆ်လိုဝ်-ခိုဝ်းၽို မဆ်းဆဆ်- ပီဆ်ပိုဆ်-ထၢဆ်လူင် တျ,ၸၢဝ်းဂူဆ်းတင်းလုမ်း တေလံံးမီးလွင်းထၢင်,ဂှၢင်းလွတ်;လီဝ်း၊ မီးလွင်;ၽီင်,ပီင်းထွမ်းထမ်း၊ မီး လွင်းဂတ်းယီဆ်ငေလႈသင်၊

ကမ်,ဆပ်.ယမ်တေျ,သုဆ်,လီးသုဆ်,ပီဆ်ဂူဆ်းဆီ. ဂိူတ်,ပီဆ် မျး ၵາဆ်ဂျၵ်းဂုၢီးမိုုၵ်းမ်ုုးလူင် ကဆ်ယျ.လီဝ်ဂုင်,မုဆ် လ၊ဝ်းဂူဆ်းတင်းလှ မ်ႏေလးသင်၊ ပိုဆ်ၽၢဝ်,ဝံ.ဝုုး ဆင်,ဂိုုဝ် တေ လံးပီဆ်မျုး ခူင်းၵ၊င်လူင် ကဆ်မီးလွင်းလံးလ၊တ်ႈလုု လွတ်းလီဝ်းထ၊င်,ဂှ၊င်း၊ လွင်းလံးဂိူ ဝ်းယမ်ဆပ်.ထိုဝ် တ၊မ်ဆင်, ၵ၊င်က်ုၽုမဆ်းလွတ်းလီဝ်း၊ လွင်းကမ်,လံးဂူဝ်ငေဂု လံးဂုုုၵိဆ်လီင်.တွင်းကိမ်,တီမ်ထိုုဝ်းဆံ. လေးသင်၊

ယွၼ်းပိုုဝ်း ခီ,ဆီၵ်းတီၵ်းတီင်ပေးၵိဆ် ၽွင်းငမ်းၵဆ်၊ ချတူဝ်ချလ်ုၵဆ်သေ ဆင်းဂိုုဝ် ၵူဆ်းတင်းလုမ်း ယိုုဆ်းကမ်းလုံးသ တောမ်းလုံး ဝၵ်း ခိူင်းယိပ်း လုၵ်းၾိုဆ်းတျေးဂဆ်ဆဆ်း တၵ်းတေလုံးကဝ်ၾင်းမှိုင်းသေ င်္ဂတ်,ခေဂုၵ်းသျပဆ်လေးသင်၊

ဆင်,ဂိုုဝ်ထိုင်းမှိုင်းထိုုဝ်းဆီး တေခဝ်းကွၵ်,မိုတ်းၵိုဝ်းထမ်ထ်ုဂဆ်သေ ခတ်းထုံပွင်သာင်း တျ,တေခိုဆ်းယ်,မ့်,သုင် ၵျ,ငေလး သင်၊ လုၵ်းထု မ်း လာတ်းထိုုင်းလုမ်းၾျ.ခဝ်ဆီး ဂုပ်းပာဂ်,ဝီးတီးမုၵ်းထုမ်းထာတ်းထိုုင်းလုမ်းၾျ.ဝျး တေဆပ်းယမ်တျေ, သုဆ်,လီးသုဆ်,ပီဆ်ပိုဆ်း ထာဆ် ခွင်ထာုဝ်းဂူဆီး၊ ဂုင်,မုဆ်ဂူဆီး၊ လွင်းဆာုင်းယိုင်းလေးဂူဆီးထား သုဆ်,လီးၽီင်,ပီင်း ဂဆ်ဆီယဝ်းသေ ယဆ်,ထိုုဝံ တျ,တေယုၵ်း ထာဆ်းဂှုံး တူုင်,ဝူင်းဂူဆီး တေတိုုဝ်းခိုဆ်းယ့်,မ့်,သုင်လွတ်းလီဝ်းထာင်,ဂှာင်း ၵျ,ဆဆ်း လေးသင်၊

လုၵ်းထုမ်း ထ၊တ်းထိုင်းလုမ်းၾူ. ခဝ်ဆီ. ဆင်,ဂိုုဝ် ဆိုးလုမ်းၾူ. ဂူးတီးတီး တေဂှၵ်.သျပ့်.ပျး သုဆ်,လီးသုဆ်,ပီဆ်ဂူဆ်း၊ သုဆ်,လီး သုဆ်,ပီဆ်ပိုဆ်.ထ၊ဆ်ၽၢံ,လွတ်းလီဝ်းထ၊င်,ဂှ၊င်းၵႂု,ဆဆ်. တေဂှူမ်းမိုဝ်းၵဆ် တင်းထ၊တ်းထိုင်းလုမ်းၾူ.သေ ခတ်းထ်ုပွင်သ၊ င်းၵှု,ဆိုင်လႈသင်၊

ၵွပ်ႈဆံ

ဆင်,ဂိုုဝ် တူင်,ဝူင်းၵူဆ်း ဂူးတီးဂူးတာင်း တၵ်းလီးကဝ်သ်ု,လ် လိၵ်းပိုဆ်ၽာဝ်, သုဆ်,လီးသုဆ်,ပီဆ်ဂူဆ်း ကဆ်ၵီဝ်, တင်းလုမ်းသေ တၵ်းလီးသင်,သွဆ်တေျာ့ဂဆ် တျှတေတိူဝ်းဆပ်.ယမ် သုဆ်,လီးသုဆ်,ပီဆ်လိုဝ်းဆံ ေလးသင်၊ တေလီး ခတ်းလ်ုပွင်သာင်းဂိုုး လုၵ်းလု မ်းလာတ်းထိုင်းလုမ်းၾာ၊ ေလး ဂူဆဲးမိူင်းလိုုဝ်းယူ,သဝ်း တ်ုံးကျာ,ဆျာ,ပာဆ်ပွင်,လိုုင်းမိုုင်း လိုုဝ်းဆဆ် ေတေတိုုဝ်းဂျာ၊ ပွင်,တိုုဝ်းဂုၵ်.သျာ သုဆ်,လီးသုဆ်,ပီဆ်လိုုဝ်း ဆံ ဂောင်းဂုုင်းချာင်ချာင်ချာင်ဂျာလေးသင်၊ ပာင်ၵှမ်လူင်ရူးလွင်းလွင်းဆံ ယိုုင်းကာဆ်းဝျားထိုုင် ဆံသေ ဆင်,ဂိုုဝ် လိုင်းမှိုုင်း၊ ဂူဆ်းရူးဂော့၊ ဂော့၊ တေပွင်သာင်း လွမ်းလီးယီင်,ယီင်,ဆဆ် လင်,လီးကွၵ်,လိၵ်းပိုဆ်ၽာဝ်, သုဆ်,လီးသုဆ်, ပီဆိဂူဆ်း ကဆ်ၵီဝ်,တင်းလုုမ်းဆံ ယူ,ယဝ်.။

တွၼ်ႈ 1

ဂူဆ်းဂူးဂျေ.ဆံ. ပီဆ်ကဆ်ဂိူတ်,မျးလူလုံးဂုင်,မုဆ်ကဆ်လွတ်းလ်ံဝ်းၽီင်,ပီင်းဂဆ် ငလႈ သုဆ်,လံံးကဆ် လွတ်းလ်ံဝ်းၽီင်, ပီင်းဂဆ်။ ဗ ဝ်ဆံ. မီးၺၢဆ်,ကဆ်မေုထတ်းသၢင် ငလႈ လ်ုကဆ်ဂှူ.ထဂ်းၾိင်းတိုဝ်းဂမ် ဆဆ်.ငလႈ ထုဂ်,ဝံ.ၸ်ုပီးကွဂ်, ဆွင်.ခံ,ဂဆ်သေ တိတ်း တျေ,ဂဆ်။

တွၼ်ႈ 2

ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆံး မီးသုဆ်,လံႈတျ,ခုရာ်,ဂှဆ်ပိူင်,ငမ်းသုဆ်,လံႈလေး လွင်းလွတ်းလ်ံဝ်းတင်းသီင်း ကဆ်ပိုတ်,ဆေဝံံ ဆုံး လိၵ်းပိုဆ်ၽာ ဝ်,ဆံ့သေ တောကမ်,လံႈမီးလွင်းထိၵ်,ေဆလူရာ်း ထၢဝ်းခိုဝ်း၊ သီၽိဝ်၊ ခိုင်းၽွၵ်,၊ ဂွာမ်းလာတ်း၊ ထၢဝ်းဂိုဝ်း ယမ်၊ ပါးဂုပ်.ဂှဆ်ၵ၊ဆ်မိုင်း ကိၵ်,တၢင်,လွင်း၊ ငဝ်းဂုၢၵ်း ကဆ်ၵီဝ်,လူရာ်း ထိုင်းမိူင်း ဂှိုဝ် ထဆ်းထၢဆ်းၵဆ်းၵူဆ်း၊ လွင်း မာၵ်းမီးလီပီဆ်၊ လွင်းခိုဝ်းဂှိူဆ်း လေး ထဆ်းထာဆဲးတာင်,ထိုဝ်းတာင်,ပိူင် ထိုဝ်းဆံး။

လှိုဝ်ဆဆ်း ကိင်ဆိူဝ် ၾ၊ီ,ပ၊ီးမိူင်း၊ ၾ၊ီ,တတ်းသိဆ်တွဆ်း,ၾိုင်း ကမ်းဆဆ် ၾ၊ီ,ခဝ်းကွၵ်,တျေးရူင်းမှိုင်း ခွင်လိုင်းမိူင်း ဂိုုဝ်ဆျေး တီးကဆ်ရှုဆ်းဂျေးဆိုင်းယူ,သဝ်းဆဆ်းသေ တေကမ်းလုံးမီးလွင်းလိၵ်,ၽေၵဆ်။ ဝံးဝျးဆျေးတီး ဆဆ်း ပီဆ်ကဆ်လွတ်းလိဝ်းသဝ်းချေ ဂျေးလီ၊ ပီဆ်ကဆ်မီးကျ,ဆျ,တျ, ၽွင်းငမ်းၵမ်းၽွင်းၵွလ်း ဂိုုဝ် ပီဆ်ဆျေးတီး ကဆ်လ၊တ်းလိုင်းလုမ်းၾူးရှမ်းၵု၊ဆ်းတူလ်းထိုင် ဝံးဆဆ်း ဂျေးယျ, တျ,တေကိင်ဆိူဝ် လွင်းဝျး လုံးကမ်းလုံးဆျေးတီးလိူ ဝ်းဆဆ်းသေ လိၵ်နၽေၵဆ်ဆီး တိုဆ်းတောမ်းလုံးမီး။

တွၼ်ႈ 3

ဂူဆ်းဂူးဂေျം မီးသုဆ်,လံံႈ တျႇခီးထိုဆ်ႈ၊ တျႇလွတ်ႈလ်ံဝ်းထာင်,ဂှာင်း လေး တျႇဂျုမ်,လူမ်ႈထူဝ်းပာဆ်မဆ်း။

တွဆ်ႈ 4

တောာမ်,လီးတီၵ်းဂ်ူးၽူးလ်ုဂ်ုံတ်းချးထု်. ကမ်,ဆဆ် တီၵ်းဂ်ုံတ်းဆင်,ချးထုံ.။ ဂျႊပီဆ်လွင်းတီၵ်း ဂ်ူးဂ်ုံတ်း ချးထုံ. ငလႈ လွ င်းၵျႉချံချးထုံ.ဆံ. တေလီးကိုတ်းဂု၊မ်းပ်ံတ်း ဂ်ူးပျးထီမ် ဆျးၵၢဆ် ကဆ်ငၢီးမှိုဆ်ဆံ။

တွၼ်ႈ 5

တောကမ်,လီးချလ်ကမ်,ဆဆ် တိတ်းတျေ,ဂှၢဝ်းဂှၢဝ်းဂိုင်းဂိုင်း ထာဆ်းပျေးကမ်,မိုဆ်ဂူဆ်းသေ ဂှီတ်းဂ်ူးတိူဝ်. သရေ,ဆုး တျ ကမ်,ဆဆ် တောကမ်,လီးပဆ်တူတ်းတာမ်, မှိုဆ်ဆံ တီးၾးလ်ှၽုံသေၵေ].။

တွၼ်ႈ 6

တီးပဂ်းပိုင်ဆဆ်. ဂူဆ်းဂူးဂျောဆီ. မီးသုဆ်,လံံး ထုၵ်,မၵ်းမဆ်းဆင်, ဂူဆ်းဂျောဆိုင်း တျ,ဂူးလွင်း။

တွၼ်ႈ 7

ဂူဆ်းတင်းသီင်းဆီး တီးပၵ်းပိုင်ၾိင်းမိူင်းဆဆ်း ၽီင်,ပီင်းကဆ်သေကမ်းဂျး လွင်းကဆ်ပၵ်းပိုင် ၾိင်းမိူင်း ၵ်တ်,ခေပဆ် ဆဆ်းဂျေး က မဲ့မီးလွင်းပိၵ်,ပိုင်းၵဆ်သေ မီးသုဆ်,လံံး တျေးခုလ်းဂှဆ်ၽီင်,ပီင်းၵဆ်။ ဂူဆ်းတင်းသီင်းဆီး မီးသုဆ်,လံံး ၽီင်,ၽီင်,ပီင်းပီင်း တျေးခုလ်းဂှဆ် ကဆ်င်္ဂတ်,ခေပဆ် လွင်းပူဆ်းပ်ဆ်တျော့လိၵ်းပိုဆ်ၽာဝ်,ဆီးသေ ထိၵ်,ဧၽၵဆ်လ့်၊ လွင်းသူဆ်းဂျုလ်း ဂှုံးထိၵ်,ဧၽၵဆ် လှ်ဆဆ်းယူ,။

တွၼ်ႈ 8

သင်ဝျႈ လုံးပူဆ်းပ်ံဆ်တေျ, သုဆ်,လုံးပိုဆ်းငဝ်း ကဆ်လဂ်းမိုင်း ကမ်,ဆဆ် ၾိင်းမိူင်း ကဆ်ဂုပ်းဂွင်းပဆ်ဝံးဆဆ်းလိုင် ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆီး တဂ်းမီး သုဆ်,လုံးတျ,ဂုပ်းကဝ် ကဆ်လုမ်းတွဆ်,ၾိင်းလိုင်းမိူင်း ခိုဆ်းဂေး သၢီလူတ်းလူမ်ပဆ် ထိုင်တီး လီငၢမ်းဆဆ်းယူ,။

တွၼ်ႈ 9

ကမ်,ၶဝ်ႈတၢင်းၵၢၼ်ပၵ်းပိုင်ၾိင်းမှိုင်းသေ ၽူးလ််ဂျေး တေကမ်,ဂ်ူးလံႈထုၵ်,တီ.လွပ်း ဂိုုဝ် လိုပ်ႈကွၵ်,မိုင်း။

တွၼ်ႈ 10

မှိုဝ်ႈလံႈထုၵ်,တတ်းခၢဆ်း သုဆ်,လံႈ ငလႈ ဆျႈခွင်ပုဆ်းၽွဆ်းမဆ်းဆဆ်.လုံ၊ မှိုဝ်းလံးထုၵ်,မ၊ပ်,မ်ုထိုင် ယွဆ်.လှိုင်းၽိတ်း ၾိင်းဆဆ်. လု် ဂူဆ်းဂူးဂေျးဆံ. မီးသုဆ်,လံးၽီင်,ပီင်းမှိုဆ်ၵဆ် တျ,လံးထုၵ်,လုမ်းတွဆ်,ၾိင်း ကဆ်လွတ်းလံဝ်း ငလႈ ကဆ်ကမ်,ထွမ်း ပျ;ၽၢံ,ဆဆ်. ဂူတ်,ထတ်းၽီင်,ၽီဆ်း တီးဆျႏဂူဆ်းဆမ်။

တွၼ်ႈ 11

(1) ဂျေးၽူးလီးထုၵ်,မၢပ်,မ်ုထိုင်တင်းၵၢဆ်ၽိတ်းၾိုင်းဆီး ပီဆ်ၽူးလု်ၽုံဂျေးယျ, ဂျႊပံ,လီး ထုၵ်,ရှုတ်,ထတ်း ၽၢံ,ဆျႏ ရူဆ်းဆမ် လွ မ်းဆင်, ပဂ်းပိုုင်ၾင်းမှိုုင်းသေ တွဆ်,တတ်းမၵ်းမဆ်းဝျး ပူဆ်းပီဆ်ၽိတ်း ၾိုင်းတေးယဝ်းဆဆ်း တိုဆ်း မီးသုဆ်,လီး တျ,ဂုပ်းပီဆ်ဝီး ရှုဆ်းကမ်,မီးတၢင်းၽိတ်းလေး မဆ်းတၵ်းလှုုဝ်,လီး ချေးဂုုပ်းဂျွင်းပဆ် တျ,ဂေုး ၵင်းခိုုဆ်းတူဝ်မဆ်း။ ့် (2) ထွမ်းဆင်, တၢင်းဂှီတ်းသၢင်း ကဆ်ကမ်,ထိုင်တီးၵၢဆ်ဖိတ်းဖိုင်း ကမ်,ဆဆ် ကဆ်ကမ်,ထိုင်တီးလွင်း လူ.ဂှ၊မ်း ဆဆ်.သေ တေက မ်,လံးမ်ုထိုင် ငလႈ ပဆ်တူတ်းတီးဂူဆ်းဂျေးဆိုင်း လူလ်းတင်းပဂ်းပိုင် ၾိင်းမှိုင်း ဆုံးမှိုင်း ကမ်,ဆဆ် ဂူးမှိုင်းမှိုင်း။ ယဝ်.ဂျေး တေကမ်,ဂ်ုံး လံး ထုၵ်,တူတ်ႈတၢမ်, ဆၵ်းတိုုင်းလှိုဝ် ကဆ်ဂိုင်,ပဆ်မှိုဝ်;ယၢမ်းပူဆ်.ပ်ံဆ်။

တွၼ်ႈ 12

ၽူးလ်ုၽ်ုသောာမ်,ဝုး လွင်းယူ,သဝ်းဆင်,ဂၢင်က်ုထဝ်းဂဝ်, ဂတ်းဂတ်းယီဆ်ယီဆ် လွတ်းလွတ်းလ်ံဝ်းလ်ံဝ်းဆဆ်းလေး သင်၊ လွ င်းဆျးဂိုူဆ်းတျယေး၊ လွင်းဂူင်းယူ,ဂိုူဆ်းသဝ်း ကမ်,ဆဆ် လွင်းလိဂ်းဂျု,လိဂ်းမျးဆဆ်းလေးသင် တောကမ်,ဂ်ုံး လီးမီးလွင်းလီး ထုဂ်,ထိမ်ဂဝ်းလွမ်း လူလုံးကမ်,မီဆ်းတ၊င်းဂၢဆ်ပဂ်းပိုင်ၽိုင်းမှိုင်းဆဆ်း။ ဂုင်,ဂုဆ်းမုဆ်းမဆ်းဂျေး တျေး မိုဆ်ဆံသေ တောကမ်,ဂ်ုံးလီး မီး လွင်းတိူဝ်.သ၊င်းဆင်,ဂဝ်,။ ဂူဆ်း ဂူးဂျေ့ ဆံးလွမ်းဆင်,ၾင်းမှိုင်းသေ မီးသုဆ်,လံံး တျ,င်္ဂတ်,မေတျေ, လွင်းခဝ်းထိမ်ဂဝ်းလွမ်း က မ်,ဆဆ် လွင်းဂိုတ်းဂ်ုံး တှိုဝ်.သ၊င်းဆဆ်းယူ,။

တွၼ်ႈ 13

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆံး မီးသုဆ်,လံႈ တျႇချီးယျီး၊ ယူ,သဝ်းလံႈ ဆု်းခွပ်,လိဆ်လိုင်းမှိုင်းထဝ်ႈၵဝ်, လွတ်ႈလွတ်ႈလ်ဝ်းလ်ဝ်း ယူ,။
- (2) ဂူဆ်းဂူးဂေၢ့ဆံံး လုၵ်းတီးထိုင်းမှိုင်းလ်ုသေကမ်,ဝျႈ မီးသုဆ်,လီး တျ,ကွၵ်,ၵုု, ငလႈ တျ,ပွၵ်းမှိုဝ်းခိုဆ်းမှိုင်း ထဝ်ႈၵဝ်,ယူ,။

တွၼ်ႈ 14

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆီ. ဆင်,ဂှိုဝ်သေလွတ်ႈလီး လွင်းချုတ်ဆဆ်. မီးသုဆ်,လီးတျ,သွဆ်းယူ, တီးတၢင်,လိုင်းမှိုင်း ဂတ်းဂတ်း ယီဆ်ယီဆ် ယူ,။
- (2) ပျေးပီဆ်လွင်းလှိုင်း ကဆ်ကမ်,ၵီဝ်,ၵပ်းတင်းပါးမှိုင်းဆဆ်.လ့်၊ ကဆ်သၢဆ်ခတ်းတင်းချေးယှိုင်းကၫဆ်း ငလႈ လၵ်း ဆမ်း ခွင်ထုမ်း ၸၢတ်းထိုင်းလုမ်းၾျာဆဆ်.လ်ှသေ ရှိတ်,ကွၵ်,ပှိုင်ပီဆ်တေးမီးတေးမျးယဝ်း လံးထုၵ်,မ်ုထိုင် တေ ကမ်,ဂ်ူးလံးထ်ု.တိုဝ်း သုဆ်,လံႈ တီးဆှိုဝ်ဆီး။

တွဆ်း 15

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂေျးဆိုး မီးသုဆ်,လီး တျႇဂုပ်းဂိုတ်း ဂူဆ်းထိုင်းမှိုင်း ခွင်မှိုင်းဆိုင်းယူ,။
- (2) ပျေးကမ်ႇုတ်ႏ ယွၼ်းလူလ်ႈပိုင်ဆီ ၽုံသေကမ်ႇဝျး တေကမ်ႇလီးထုၵ်,ကိုတ်းဂှၢမ်ႈပ်ံတ်း လွင်းဂှပ်းပီဆ်ရှဆ်း ထိုင်းမှိုင်း၊ လွင်း လိၵ်ႏပီဆ်ရှဆ်းထိုင်းမှိုင်း တၢင်,မှိုင်းဆဆ်းၵျေး တေကမ်ႇဂိုးလီးထုၵ်,ထိင်ပၢၵ်း ပိတ်း။

တွၼ်ႈ 16

- (1) ၽူးထၤီး ငလႈ ၽူးယိင်း ကၼ်ကျ,ယုတီမ်ယဝ်.ဆဆ်. တေကမ်,လီးမီးလွင်းမၵ်းတတ်း ထွမ်းလူလုံး ထၢဝ်းခိုုဝ်း၊ ဂူဆ်းထိုင်းမိုုင်း ဂှိုဝ် ထၢဝ်းရှိုဝ်းယမ်ထိုုဝ်းဆံသေ တိုဆ်းမီးသုဆ်,လီးတျ,ရုုပ်.ရှုး ငလႈ တင်း ဆျုံးဂျေတျေဂှိုုဆ်းယူ,။ ခဝ်ဆံ. မိုုဝ်းယာမ်းပီဆ်ပူ,ကွင်ာ, ၾဝဲ မေးၵဆ်ဆဆ်.ငလႈသင်၊ မိုုဝ်းယာမ်း ၽာတ်,ယာဆ်ပိုဆ်.ပ်တ်းၵဆ်ဆဆ်.ငလႈသင် မီးသုဆ်,လီး တျ,ခုုလ်.ဂုဆ်ၽီင်,ပီင်းၵဆ် ဆင်,မိုုဝ်း ရှုုပ်.ရူးဆဆ်.ယူ,။
- (2) လွင်းရှုပ် ရူးပီဆိုရှိူဆ်းဆီ လုၵ်းခူလုံမ်ှ လေး လုၵ်းပ် မ်ှ တင်သွင်ပျးၽွမ် ဂျူမ်းလီးထိုၵဆ် လွတ်းလွတ်းလီဝ်း လိဝ်းထင်, တေလီးဂြီ တ်း။
- (3) ဆျႈဂျေတေျဂိုူဆ်း ကဆ်ဝျႈဆဆ်. ပီဆ်မူ,ၵွဆ်းပိုဆ်.ငဝ်း ခွင်မှၵ်.ၾင်ၵူဆ်း ငလး ပီဆ်ကဆ်တူၵ်းထုၵ်,ထွမ်း သၽျ,ဝသေ သမ်.မီး သုဆ်,လံးတုင်းဂုပ်.ကဝ်ကဆ်မုၵ်.ၾင်ၵူဆ်း ငလး လူင်ပွင်ထိုင်းၵိတ်,ခေ ဂှေ.ၵင်းပဆ်ဆဆ်. ယူ,။

တွၼ်ႈ 17

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂေၤဆံ. မီးသုဆ်,လံံႈတျ,ပိူင်,ငမ်းခူဝ်းခွင် ဂှင်းၵွလ်းထဝ်ႈၵဝ်, လေး ဂှူမ်ႈလူလုံးတင်းပိုဆ်ႈယူ,။
- (2) ပျေးကမ်ႇုတ်းယွဆ်ႉလူှလ်းပိုင်ၾိုင်းမှိုင်းဆီ ၾ်သေကမ်ႇဝျး တေကမ်ႇလီးထုၵ်ႇကိုတ်း ဂုၢမ်ႈပ်ံတ်း လွင်းပိုင်ႇငမ်း ခူဝ်းခွင်မဆ်း။

တွင်္ဆႈ 18

ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆီး မီးသုဆ်,လီး တျ,ဝူဆ်းခီး၊ ဂှပ်းဂှဆ်၊ ဂိူဝ်းယမ် လွတ်းလွတ်းလိဝ်းလိဝ်းသေ ဆုံးဆဆ်း ပျးဝီးသုဆ်,လီး တျ,လိဂ်း လါးကျင်းဂိူဝ်းယမ် လေး ပါးယုမ်,ယမ်ကဝ်းဂဝ်,ဆဆ်း လွတ်းလွတ်းလိဝ်းလိဝ်းယူ,။ လှိုဝ်ဆဆ်း ယူ,တီးဂျေး လှ်ၽုံမဆ်းလေးသင် ဂျူ မ်းလူလုံးတင်းတာင်,ဂျေးသေငလးသင် ထွမ်းဆင်, ထဝ်းဂဝ်, ဂိူဝ်းယမ် ကမ်,ဆဆ် ပူင်သွဆ်လီး၊ ၽိုဂ်းဂမ်လီး၊ ဂ်ူဝ်းယမ်ဆပ်းထိုဝ်လီး တီးၽါ,ဆျႏၵူဆ်းမှိုင်း တင်းလါ လေး တီးလပ်းလင်ဗဝ်ဆဆ်း လွတ်းလွတ်းလိဝ်း လိဝ်းယူ,။

တွၼ်ႈ 19

ဂူဆ်းဂူးဂျေ.ဆံ. မီးသုဆ်,လံႈတျ,ဂုပ်.ဂှဆ် လေး ပိုတ်,ဆေ လွတ်းလွတ်းလ်ံဝ်းလ်ံဝ်းယူ,၊ ဆု်းဆဆ်ပျးဝံ. ထီမ်သုဆ်,လံႈ ကဆ်ကမ်,မီး လွင်းၵိတ်,ခွင်းသင်သေ ဂုပ်.ဂှဆ်လုံးလွတ်းလွတ်းလိုဝ်းလိံဝ်းဆဆ်-ငလႈ ကဆ်ကမ်,တၢပ်းဆပ်-သွဆ်,တေု, လီဆ်းလိဆ်ခဆ်းမှိုင်းသေ သွၵ်းဂုု၊ တုင်းဂုပ်-၊ ပိုဆ်ဧၽလုံး ၶၢဝ်,ငၢဝ်း ကိၵ်,ပၢီးဝူဆ်-ၶဝ် လွတ်းလွတ်းလ်ံဝ်းလ်ံဝ်း ဆဆ်-ယူ,။

တွၼ်ႈ 20

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆံး မီးသုဆ်,လံႈ တျႇတုမ်တွမ်ၵဆ်ၵတ်းၵတ်းယီဆ်ယီဆ် ငလႈ တျႇခွတ်,ၽွတ်ႈမုၵ်.ထုမ်းလံႈ လွတ်ႈ လွတ်ႈလ်ဝ်းလ်ဝ်း ယူ,။
- (2) တောာမ်,လံံးတီဂ်းတ်ု.ၽူးလ်ှ ခဝ်းပျးဆုံးမှဂ်.ထုမ်းသေကဆ်ကဆ်။

တွၼ်ႈ 21

- (1) ဂူဆ်းဂျေးဆိုင်းဆီး တာမ်တူဝ်မဆ်းၵမ်းသိုဝ်ႈငလႈသင်၊ လုၵ်းတီးၾးတီဆ်း ကဆ်လှိုၵ်းတင်း များလွတ်းလွတ်းလီဝ်း လီဝ်းဆဆ်းလေး သင် မီးသုဆ်,လံံး တျႇခဝ်ဂျုမ်းဂိုတ်းသာင်း ဆွ်းၵာဆ်ၽွင်းငမ်း ထိုင်းမှိုင်း ဆဆ်းယူ,။
- (2) ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆံု မီးသုဆ်,လံံး တျႇခဝ်ႏဂျုမ်းဂိုတ်း ၽူးဂုၢပ်,ဂၢဆ်လိုင်းမှိုင်းဆဆ် ၽီင်,ပီင်းဂဆ်ယူ,။
- (3) ၵၢင်ၸၟ်ၵူဆ်းမှိုင်းဆံႉ တေလံႈပီဆ်ငဝ်ႈပိုဆ်. ကျ,ဆျ,လူင်ပွင်လိုင်း။ ၵၢင်ၸႂ်ၵူဆ်းမှိုင်းဆံႉ တေလံႈမၵ်း တတ်းၶာဝ်း ယာမ်းသေ ဂှီတ်းဂ်ုႈ ထာင်,လ်ံင်းလူရာ်းတင်း ၵາဆ်လှိုဂ်ႈတင်း ကဆ်လိုဆ်းလာင်,။ ၵາဆ်လှိုဂ်းတင်းဆံ.ၵျေး တေလံးမီးသုဆ်,လံံး တျ,ပဆ်သီင် ၽီ င်,ၽီဆ်ႏၵဆ်သေကမ်,ၵျး တေလံးဂှီတ်းလွမ်း လွၵ်းပိုင်သီင်လပ်.သှိုင်, ကမ်,ဆဆ် လွၵ်းပိုင်ကဆ်လွတ်းလံဝ်းမှိုဆ်ဆံဆဆ်.။

တွၼ်ႈ 22

ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆီး ဆင်,ခဝ်းပီဆ်လုဂ်းထုမ်းခွင်မှဂ်းၾင်ဂူဆ်းဂျေးဆိုင်းသေ မီးသုဆ်,လီး တျာဝဂ်းကဝ်လွင်း ဂျုမ်းလှူမ်း ၾ၊ီ့ဂဆ်းဂူဆ်း သေကမ်,ဂျး၊ ဂု၊ဆ်တျော့ထိုင် တ၊င်းခတ်းသ၊င်းဂှ၊င်းပွင် ၾ၊ီ့ပ၊ီးမိုင်း လေး တ၊င်းဂျုမ်းသ၊င်းထွမ်း ၾ၊ီ့ဂူးမိုင်းမိုင်းမိုင်းထိုဝ်းဆီး ပွီဂို္ပုံးဂိုင်, ငမ့်ဂဆ်တင်းပိုင်ခွတ်,ၽွတ်း လေး မျဲ့ဂိုင်းခူဝ်းဂျေး ခွင်ထိုင်းမှိုင်းၽုမဆ်းသေ မီးသုဆဲ, လီးတျဲ့ထုံဝ်းသုဆ်,လီး ၾ၊ီ့မ၊ဂ်ႏမီး၊ ၾ၊ီ့ဂဆ်းဂူဆ်း လေး ၾ၊ီ့ယီဆ်,ငေး ကဆ်ကမ်,မီးကမ်,ပီဆ် ပိုဝ်းတျဲ့ဂုင်,ဂုဆ်း မုဆ်မဆ်းလေး ပိုင်ၾ၊င် သုဆ်,တူဝ်မဆ်းခိုဆ်းယ့်,လွ တ်း လွတ်းလီဝ်းလီဝ်းဆဆ်းယူ,။

တွၼ်ႈ 23

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆံး မီးသုဆ်,လံႈ တျ,ဂိုတ်းၵ၊ဆ်၊ တျ,လှိုဂ်ႏၵ၊ဆ်၊ တျ,လှုပ်းလံႈ ဆျႏၵ၊ဆ် ကဆ်တူဂ်းထုဂ်,သေ လီမူဆ်းလ်ုဂို တ်းဆဆ်း လေး တျ,ဂ်ီတ်,ခေဂှေ့ဂင်းပဆ် လွင်းကိုပ်းဂှ၊မ်းဂၢဆ်ဆဆ်းယူ,။
- (2) ရှုဆ်းရူးဂျေးဆီး ကမ်ႇဂ်ူးလီးမီးလွင်းင်္ကာဂ်ႇၽေတိတ်းတျော့ၵဆ်သေ မီးသုဆ်ႇလီး တျႇလီးဂျႊဂ်ုင်းဂၢဆ်မှိုဆ်ၵဆ် ပိုဝ်ႈတျႇဆျႏၵၢဆ် မှိုဆ်ၵဆ်ဆဆ်းယူ,။
- (3) ဂူဆ်းဂိုတ်းဂၢဆ်ဂူးဂျေးဆီး မီးသုဆ်,လီး တျႇထူပ်းကဝ်ငိုဆ်းလိူဆ် ကဆ်ဂ်ီတ်းဂ်ူးလိုမ်းထ်ုလီး ပိုဝ်းတျႇတူဝ် ဂဝ်,မဆ်း ငလႈ ဆျႈဂိုူဆ်းမဆ်း ယူ,သာင်းဂိုဆ်သဝ်းဂျာ, ဂ်ူးပျေးၽီင်,ငမ်,ဂဆ်တင်း ဂုင်,ဂုဆ်းမုဆ်ဂူဆ်း ဆဆ်းဂွလ်းကမ်,ဂျး သမ်းတေလီးတူဂ်းထုဂ်, သေ လီးမူဆ်းတ်ုဂ်ီတ်းသာင်းဆဆ်းဂွဆ်,။ ပျေးလူဝ်,ဆံ လုဂ်းတီးလျီး တာင်းတာင်,ပိုင်သေ ထွီးပဆ်တျႇဂဆ်းဂူဆ်းဆဆ်းဂျေး မီးသုဆ်, လီး တျႇကဝ်ယူ,။
- (4) ဂူဆ်းဂူးဂေၢ့ဆံႉ ပိုုဝ်ႈတျႇၵ်တ်,ခေၽွဆ်းပၢင်းတူဝ်ၵဝ်,ဆဆ်ႉ မီးသုဆ်,လံံး တျႇခွတ်,ၽွတ်း လေး ၵပ်းသၢဆ်တျေ, ဂျူမ်းတုမ်ဂို င်းၵၫဆ်ခဝ်ယူ,။

တွဆ်ႈ 24

ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆံႉ မီးသုဆ်,လံံး တျ,ယွဆ်းလိုဝ်ႈ လေႈ တျ,ထူပ်းခၢဝ်းယာမ်းယင့်ဂၢဆ် ကဆ်ခဝ်ႈ ပျးယာမ်း ဂိုတ်းၵာဆ် ကဆ်မၵ်းတတ်း ဝံ့ တူဂ်းထုဂ်,လီငာမ်းဆဆ့်လှ်၊ ဝဆ်းလိုဝ်းၵာဆ် ကဆ်မဂ်းခာဆ်းထွမ်းလူဝ်း ငဝ်းလားဆန်းလှ်၊ ထိမ်တင်းငိုဆ်းလှိုဆ်ဆဆ်လ်ှယဝ့်။

တွၼ်ႈ 25

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂေျးဆီး မီးသုဆ်,လီးတျာ့လူပ်းကဝ် လဆ်းထာဆ်းဂဆ်းဂူဆ်း ကဆ်သာင်,ထုဂ်,သေ ခဝ်းပုံး လွင်းဂမ်းလွီး ဂဆ်းဂူဆ်း ပ်င်းကဆ်လူဝ်,ဆဆ်း လေး လွင်းဂမ်းလွီး ဝင်းကုဆ်လူဝ်,ဆဆ်း လေး လွင်းဂမ်းလွီးခဝ်းဆမ်းတာင်းဂိုဆ်၊ ခူဝ်းဆုင်းတာင်းမီး၊ ဂှိူဆ်းယေးတီးယူ၊ ယျးယျပိုုဝ်းတျာ့တူဝ်ဂဝ်, လေး ဆျားဂျေတေးဂှိုုဆ်းတူဝ်ဂဝ်, လီးယူ,လီ ဂတ်းယီဆ်လီမ်တူဝ် လီမ်တုံဆဆ်းလုံယူ၊။ လိုုဝ်ဆဆ်းလမ်း မှိုုဝ်းကမ်းမီးဆျားဂါဆဲ၊ မိုုဝ်းကမ်, ယူ,လီ၊ မိုုဝ်းကမ်,ပေးတူဝ်ပေးခိုင်း၊ မိုုဝ်းတူဂ်းထိုုင်အဝျေးမေးများ၊ မိုုဝ်းထဝ်းဂေး ကမ်းဆဆ် ယွဆ်းတူဝ်ဂဝ်,ကမ်းပွင်ပီဆ်လီးလေး မိုုဝ်းက မ်းတျင်းကျွလီင်းတွင်းဆဆ်းဆီ ဆင်ဂိုုဝ် တေလီးလိုုမ်းထုု တျာလွှင်းဂိုဆ်င်းမှုုသုံးသုံးတျားလူပ်းယူ၊။
- (2) ဧမႈလုၵ်းကွဆ်, ဧလႈ လုၵ်းကွဆ်,ခဝ်ဆီ. မီးသုဆ်,လံႈတျ,ထူပ်းကဝ် လွင်းတူရားထိုင်ပဆ် ခိုၵ်.တွဆ်း ဧလႈ လွင်းၵမ်.ထွီးပဆ်ဆဆ်. ယူ,။ လုၵ်းကွဆ်,တင်းသီင်းဆီ. ဂိူတ်,မျးလူရာ်းလွင်းဂူပ်.ဂူႊ ကဆ်ခဝ်း တာင်းဂၢဆ်ပၵ်းပိုင် ၾိင်းမှိုင်းဂျေးလီ၊ ကမ်,ခဝ်းဂျေးယျ, မီး သုဆ်,လံႈတျ,ထူပ်းလွင်း တူရာ်းထိုင်ပဆ် ၾ၊ႆ,ၵဆ်းဂူဆ်းဆဆ်. ပီင်းမှိုဆ် ၵဆ်ယူ,။

တွၼ်ႈ 26

- (1) ၵူဆ်းဂူးဂျေးဆီး မီးသုဆ်,လီး တျႇဂိုဆ်းကဝ်ပါးပၺ်,ၺျ,ယူ,၊ လွင်းသွဆ်ဂ်ီဆ်းဆီး တီးဂေးသုတ်း တျေးထိုင် ထဆ်းငဝ်းဆဆ်း တေ လီးပီဆ်ပူဆ်သွဆ်ပဆ်လျံ။ ဂဆ်သွဆ်ဂ်ီဆ်းဆီး တေလီးပီဆ်ကဆ်မဂ်း ခ၊ဆ်းဝျး တဂ်းလီးဂုပ်း ဂ်ီဆ်းကဝ်ကမ်,ဂျင်းဆဆ်း။ ပၺ်,ၺျး,ၾ၊ံ,ပါးလ၊င်း ငလႈ ၾ၊ံ,လီင်းတွင်းဆီး တေလီးပီဆ် ကဆ်ပါးဆမ်ဂုပ်း ဂ်ီဆ်းကဝ်လီးဆဆ်းသေ၊ တေလီးမီးသုဆ်,လီးၽီင်,ပီ င်းဂဆ် ကဆ်ယင်, ဂုၢဂ်းဆိုဝ်တ၊င်းဂတ်းခ်ီဆ်, တျႇပါးပၺ်,ၺျ, လဆ်းသုင်ဆဆ်း။
- (2) ပၢီးပရာ့်ရာျႇဆီး တေလီးယိုင်းယိုဝ်ႈ တျႇလွင်းထုမ်,ရူးတီမ်တဆ်း ခွင်လုၵ်းရူဆ်းခိုဆ်းယ့်,မုဆ်းလီင်းလေး တျႇလွင်း မေျဆပ်.ယမ် တျေ, သုဆ်,လံးရူဆ်းကိၵ်,တင်းလွင်းလွတ်းလီဝ်းပိုဆ်.ငဝ်းဆဆ်. ခ်င်ဂိုင်းတိုုဝ်းမျးသေ ပူင်သွဆ်ပဆ်။ ပျီးပူင်သွဆ်ဆီးတေလီးယုၵ်. မုဆ်းပဆ်ဂ်ုင်းတျေ, လွင်းမျေပိဆ်,ပံ,ပွင်,ထိုၵဆ်၊ လွင်းမေုယိူဆ်းၵဆ်းတျေ,ၵဆ် လေး လွင်းမေုမိုတ်းၵိုဝ်းထမ်ထိုၵဆ် တီးဆုံးထိုင်းမိုု င်းတင်းသီင်းလ်ု၊ ရူဆ်းလ၊ဝ်းခိူဝ်းခဝ်လ်ု၊ မုၵ်.ထုမ်း ၾ၊ီ့သျ, သဆျ,ခဝ်လ်ုဆဆ်း။ လှိုဝ်ဆံးထမ်း ပိုုဝ်းတျ,ၵုမ်းၵွဆ်းလွင်းငမ်း ယီဆ်ၵုု,ဆီး တေလီးပဆ်ဂိုင်းတျေ, လွင်းဂိုတ်းသ၊င်း ခွင်ထုမ်းထ၊တ်းထိုင်းလှမ်းၾျ،ဆဆ်း ဂိုးပျေးပီဆ်ၵ၊ဆ်။
- (3) ပျေႏႄမႈၶဝ်ဆီး မီးသုဆ်ႇလီး တျႇလှိုၵ်ႈကဝ်ထိုဝ်းသံဆ်း ပါးပၺ်,ၺႃ၊, ကဆ်တေပူင်သွဆ်ပဆ် လုၵ်ႈလၢင်းၶဝ်ဆဆ်း ဂှူဝ်တီးဂှူဝ် လၢင်းယူ,။

တွၼ်ႈ 27

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆံး မီးသုဆ်,လီး တျ,ခဝ်းဂျူမ်းပျး ဆု်းတူင်,ဝူင်းၾိုင်းယီဆ်,ငေးၾမဆေးလ်၊ တျ,ခဝ်းဂှီတ်းလိူမ်းထိုလွမ်း ဆု်းဂၢဆ်ပား မွဆ်းလ်၊ တျ,ခဝ်းဂျူမ်းခတ်းသာင်း ဆု်းဆျႏၵာဆ်ၾ၊,ပါးသါးလ်ုဆဆ်း လွတ်းလွတ်းလိုဝ်းလိဝ်းသေ ဆမ်းတွဆ်းၽွဆ်းလီ မဆ်းဆဆ်းဂျေး မီးသုဆ်,လီးတျ, ခုလ်းဂုဆ်တုံးတိုဝ်းလွတ်း လွတ်းလိုဝ်းလီဝ်း။
- (2) ၵူဆ်းၵူးၵေျးဆီး မီးသုဆ်,လီး တျႇထူပ်းကဝ် လွင်းဂှေးဂင်းပဆ် ပိုုဝ်းတျႇတေထ၊င်းခုလုံး ဂုဆ်လ်ုံးတိုုဝ်း ၵုင်းမှဆ် ငိုဆ်းတွင်း၊ ဆမ်း တွဆ်းၽွဆ်းလီ ကဆ်ၵိုုတ်,မီးမျး တမ်းတီး ပါးသါး၊ လိၵ်းလါး ကမ်,ဆဆ် ပါးမွဆ်း ကဆ်ထဝ်းၵဝ်, ဝူဆ်းခံးခူင်သ၊င်းဂိုတ်းပီဆ်ဆဆ်း ယူ,။

တွၼ်ႈ 28

ဂူၼ်းဂူးဂျေး မီးသုဆ်,လံႈ တျ,ခုရာ်,ဂှဆ်ၸ့်.တိုဝ်းလံႈ လွၵ်းပိူင်ၾိင်းဂူဆ်း ငလႈ လွၵ်းပိူင်ၵပ်း သိုပ်,တိတ်းတျေ, ဂူးမိုင်း မိူင်း ကဆ် တေၸၢင်းပူၵ်းဂျေ,သၢင်းလံႈ သုဆ်,လံႈသုဆ်,ပီဆ် ငလႈ လွင်းထၢင်,ဂုၢင်း ကဆ်လံးပိုတ်,ငဆဝံ. ဆုံးချေး ပိုဆ်ၽၢဝ်,ဆီ.ယူ,။

တွၼ်; 29

- (1) ဂူဆ်းဂူးဂျေးဆီး မီးပုဆ်းၽွဆ်းတျႇတူင်ႇဝူင်းဂူဆ်းမဆ်း ကဆ်ၵွလ်းမီးယၢင်ႇလီဝ်ကဆ်လူဝ်, ဂှီတ်းဂ်ုံး ပိုင်ၾ၊င်ထဝ်း ၵဝ်, ခိုဆ်းယ့်, ယုမ်ႇထုမ်ႇဂူးလံး လွတ်းလွတ်းလ်ဝ်းလ်ဝ်းဆဆဲးယူ,။
- (2) မိုဝ်းုတ် တိုဝ်းသုဆ်,လီး ငလႈ လွင်းလွတ်းလ်ံဝ်းမဆ်းဆဆ် ရှုဆ်းရူးဂျေးဆီ တျှတေမၵ်းမဆ်းဆပ် ထိုဝ်တျေ, သုဆ်,လီးလွင်းလွ တ်းလ်ံဝ်းပိုဆ်းတာင် ဂျေးဆဆ် ငလးသင်၊ တျှတေၾိၵ်းၵမ်ထွမ်းပိုင် တြုးၽီင်,ၽီင် ပိုင်းပိင်းသေ ဂ်ီတ်းဂ်ူးရှိတ်,ပီဆ် ၾိင်းရှမ်းတူ ဝ်ရွှလ်း ကမ်,ၵျး ပျးလီမ်လွင်းခိုဆ်းယ်, ဂတ်းယီဆ် ခွင်ဆျးဝါဆ်း ကိၵ်,ၽွဆ်းပါင်း ရှုဆ်းမိုင်းဆဆ် ငလးသင် ရူလ်းတေလီးထုၵ်,ချ တ်းခွပ်, ဆင်,ဆုံးပဂ်းပိုင်တြုးတမ်းပူင်ဝံ ဆဆ် ရွှလ်း။

(3) သုၼ်,လံႈလေး လွင်းလွတ်းလ်ံဝ်းထိုဝ်းဆီးဆီး တီးလွင်းလိုင်းကဆ်လ်ုသောာမ်,ဝျး တိုဆ်းတောာမ်,လံးကဝ်တ်ုတိုဝ်း သၢၼ်ၶတ်း တျေ,ချေးယိုင်းကၢဆ်း လေး လၵ်းဆမ်း ခွင်ထုမ်းထၢတ်းထိုင်းလုမ်းၾူ့။

တွၼ်ႈ 30

ပိုဝ်ႈတျ, လိုင်းမှိုင်းလှၵ်းဆိုင်း ဂူဆ်းလုမ်းဆိုင်း ကမ်,ဆဆ် ဂူဆ်းဂျေ့ဆိုင်းဆီ. မီးသုဆ်,လီး တျ,ခဝ်းဂျုမ်း ဂိုတ်းသာင်း ယူ,ဆီလေးသင်၊ တာမ်တူဝ်ၸဝ်းၵဝ်, မီးသုဆ်,ဂိုတ်းသာင်းယူ, ဆီလေးသင် ကဝ်လျံးၽာတ်းၵီပ်းတီးပွင်,သေ တေကမ်,လီး ယှိုင်းကာဆ်းတျ,ယျ,ၵဝ်း သုဆ်,လီး လေး လွင်းလွတ်းလိဝ်း ကဆ်ပျးဆွ်းလိၵ်းပိုဆ်ၽာဝ်,ဆီ. လူ.လိဝ်။